

Budapest, 2017. március 1.

Tarlós István
főpolgármester
Fővárosi Önkormányzat
Budapest

Tárgy: Szmogriadó riasztási fokozata alatt leállítandó gépkocsik

Tisztelt Főpolgármester Úr!

A Budapest Főváros szmogriadótervéről szóló 69/2008. (XII. 10.) Főv. Kgy. rendelet hatályos változata a következőket rendeli el:

„9. § A főpolgármester a riasztási fokozat elrendelése esetén:

(...)

b) elrendelheti azon gépjárművek Budapest főváros közigazgatási területén való használatának korlátozását, vagy közlekedésének tilalmát, amelyek forgalmi engedélyében a környezetvédelmi osztályt jelölő kódok: 0; 1; 2; 3; 4, vagy amelyek forgalmi engedélye nem tartalmaz környezetvédelmi osztályt jelölő kódot;”

Korábban ez a pont így szólt:

„b) elrendelheti a gépjárművek Budapest főváros közigazgatási területén való használatának korlátozását, tekintettel azok rendszámtábláján található utolsó számjelre: a naptári hónap szerinti páratlan napokon csak a páratlan (1 vagy 3 vagy 5 vagy 7 vagy 9), a naptári hónap szerinti páros napokon csak a páros (0 vagy 2 vagy 4 vagy 6 vagy 8) számjelű járművek közlekedhetnek.”

Budapest levegőjében a szálló por koncentrációja 2017. január 23-ával szükségessé tette a riasztási fokozat kihirdetését. Ebből az alkalomból főpolgármester úr elrendelte azon gépkocsik közlekedésének tilalmát, amelyek forgalmi engedélyében a környezetvédelmi osztályt jelölő kódok: 0; 1; 2; 3; 4, vagy amelyek forgalmi engedélye nem tartalmaz környezetvédelmi osztályt jelölő kódot.

A 69/2008. (XII. 10.) rendelet kimondja a következőket is:

„11. § (1) A Rendelet 9. § b) - d) pontjaiban foglalt korlátozások betartását a közlekedés tekintetében - a vonatkozó jogszabályok szerint - a Budapesti Rendőrfőkapitányság és/vagy további kijelölt hatóságok, a helyhez kötött légszennyező pontforrások tekintetében a PMK-KTF, az avar és kerti hulladék nyílt téri égetési tilalmának tekintetében a 4/A. § betartását a kerületi önkormányzat jegyzője jogosult ellenőrizni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott hatóságok az elrendelt korlátozások megszegőivel szemben eljárást kezdeményeznek.”

A Levegő Munkacsoport megkérdezte a Budapesti Rendőr-főkapitányságot, mit tettek a tilalom betartatása érdekében. Az alábbi választ kaptuk:

„Az Országos Rendőr-főkapitányság Kommunikációs Szolgálat sajtuugyelet@police.hu e-mail címre megküldött megkeresésére hivatkozva az alábbi tájékoztatást adom.

Az automatikus rendszám-felismerési képességen alapuló ellenőrző rendszerek mindegyike valamilyen előre meghatározott céllal került kifejlesztésre. A VÉDA Közúti Intelligens Kamerahálózat kifejlesztése során nem merült fel olyan környezetvédelmi szempont, ami az ország különböző területein elrendelt szmogriadók fokozatainak figyelembe vételével kezelné az országos gépjármű-nyilvántartásban rögzített kapcsolódó adatokat. A rendszer nem alkalmas arra, hogy bizonyos területekre vonatkozóan szűrési feltételek kerüljenek beállításra. Mindebből az is következik, hogy automatikusan nem keletkeznek a szmogriadóra vonatkozó szabályok megsértése miatt szabálysértési ügyek.

A BRFK közterületi szolgálatot ellátó állománya részére nem került célirányos feladatként meghatározásra a szmogriadó szabályai mozgó légszennyező forrásokkal való megsértésének ellenőrzése, azonban a napi feladatellátás során a közlekedés résztvevőivel szembeni intézkedéskor minden esetben ellenőrizték a forgalmi engedélyben a környezetvédelmi osztályt jelölő kódot.

Budapest, 2017. február 6.

Tisztelettel:

dr. Gömbös Sándor c. r. dandártábornok
hivatalvezető”

Gömbös Sándor rendőr dandártábornok leveléből kiderül, hogy a forgalmi engedélybeni környezetvédelmi osztály automatikus ellenőrzésére nem áll rendelkezésre technikai eszköz. Az a tény, hogy a legutóbbi szmogriadó alatt sokan otthon hagyták az autójukat, véleményünk szerint annak tudható be, hogy az érintettek azt hitték: komoly ellenőrzésre és büntetésre számíthatnak. (Ezt a véleményünket egyrészt arra alapozzuk, hogy ellenőrzés és szankció nélkül a tiltások még sehol a világon nem működtek hatékonyan, másrészt pedig arra, hogy a szmogriadó tájékoztatási fokozata alatt a kérés ellenére gyakorlatilag mindenki ugyanúgy használta a gépkocsiját, mint más napokon.)

Az ellenőrzés és szankció hiánya várhatóan tudatosul az érintettekben is, ami azt jelenti, hogy lényegében csak az önkorlátozásra lehet számítani a következő szmogriadó idején. A gyakorlatilag csak az önkéntességre alapozó megoldás viszont nem alkalmas arra, hogy érdemben csökkentse a szmoghelyzetet súlyosbító levegőszennyezés koncentrációjának növekedését. Márpedig egy intézkedés csak akkor értelmes, ha betartatható, és következetesen be is tartatják. (Jó példa volt erre a tehergépkocsi-behajtási rendelet, amit a teherautósofőrök mintegy 80 százaléka megsértett mindaddig, amíg nem volt megfelelő ellenőrzés.) Ezért kérjük főpolgármester urat, hogy kezdeményezze a 69/2008. (XII. 10.) rendelet 9. § b) pontjának visszamódosítását a korábbi, fent idézett változatra. Úgy gondoljuk, hogy a könnyű vizuális ellenőrizhetőség mellett a páros-páratlan leállításnak morális visszatartó ereje is van, hiszen a tilalom megszegése nyilvánosan, mindenki számára láthatóan történik.

A régi gépkocsik tulajdonosai amúgy is az átlagosnál kevesebbet használják az autójukat, vagyis a most hatályos változat még ha következetesen betartják is, viszonylag kevés gépkocsi leállítását eredményezi. Az is közismert, hogy nagyon sok gépkocsi jóval erősebben szennyezi a levegőt, mint amennyire a típusengedélye szerint tenné. Ez utóbbi fő oka szintén az ellenőrzés hiánya, ugyanis nincs hatóság Budapesten, ami kiszűrné a forgalomból a kiiktatott vagy tönkrement részecskeszűrővel, nem működő NO_x-semlegesítő egységgel közlekedő járműveket.

Egyúttal kérjük főpolgármester urat, hogy bocsássa rendelkezésünkre véleményezés céljából a Fővárosi Közgyűlés 75/2011.(01.31.) érdemi határozata („*Felkéri a főpolgármestert, vizsgálta meg, hogy a Nyugat-Európa több nagyvárosában sikeresnek bizonyult környezetvédelmi zónarendszer meghonosításának milyen feltételei vannak, egyúttal kéri, hogy a bevezetésre vonatkozó javaslatokat terjessze a Fővárosi Közgyűlés elé.*”) szerint elkészült vizsgálat eredményét, és a Fővárosi Közgyűlés elé terjesztett javaslatokat.

Köszönettel és üdvözlettel:

Vargha Márton
közlekedési témafelelős

Lukács András
elnök

